No. 2250 Zaterdag 19 Februari 1927. 45ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie Otrabanda
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 10 cts.

De Reorganisatie van de Politie.

VOORLOOPIG VERSLAG.

Het afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

De afdeelingen zijn doordrongen van de noodzakelijkheid eener politiereorganisatie. Uit den boezem van den Raad is vroeger meermalen op toestanden bij de politie gewezen en toen het Bestuur in Februari 1925 (in de memorie van toelichting op de voorloopige begrooting voor 1926) mededeelde, dat het zich aan een politiereorganisatie had gezet, is bij voorloopig verslag dd. 8 April d.a.v. verklaard, dat men met dat feit ingenomen was en dat reorganisatie inderdaad noodig was.

Nu menig werkman met gemak f 4,— à f 5,— per dag kan verdienen en menig pontvoerder of kruier (die bovendien geen nachtarbeid heeft te verrichten) meermalen meer dan een agent van politie verdient, zijn de betalingen bij de politie niet in evenredigheid met de door den agent te presteeren diensten en kan moeilijk verwacht worden, dat geschikte elementen zich voor de politie aanmelden.

Alhoewel erkennende, dat de tegenwoordige politie slecht is en alhoewel van oordeel, dat de kracht van de politie niet zoozeer in het aantal, dan wel in het gehalte moet worden gezocht, gaven verschillende leden als hunne meening te kennen, dat de toestand, waarin de Curaçaosche politie geraakt is, voor een deel een gevolg is van de houding door het Bestuur in de laatste jaren tegenover de politie aangenomen. Op de begrooting voor 1921 kwam een crediet voor om het korps met 25 man te vermeerderen; door het Bestuur is daarvan geen gebruik gemaakt. En volgens de memorie van toelichting op de begrooting voor 1921 (ad. art. 23*a*) geschiedde die aanvraag in afwachting van de nader in te dienen reorganisatie-voorstellen van de politie. De meest bescheiden outileering ontbreekt. Er behooren 4 hoofdagenten te zijn; in werkelijkheid zijn er maar 2 (de waarnemende commissaris niet medegerekend). Voorts worden de agenten 2de klasse sinds geruimen tijd niet bevorderd. Opleiding genieten de aankomende politieagenten niet of ternauwernood; dit is ongetwijfeld een voorname factor.

Dit alles heeft zeker niet medegewerkt om het politiekorps op peil te houden.

En de laatste jaren wordt geregeld in het Koloniaal verslag verklaard, dat gedrag en ijver bij de politie te wenschen overlieten.

Voor elke duizend gulden, die toen bezuinigd zijn, zal nu voor de militaire politie twee of driemaal zoo veel uitgegeven moeten worden en vrijwel buiten eenige controle van den Raad.

In dit verband werd in herinnering gebracht, dat in 's Raads vergadering van 8 Mei 1926, nadat door den Administrateur van financiën als gemachtigde van het Bestuur was verklaard, dat op goede (evenwel niet opgegeven) gronden moest worden gevreesd, dat kort na de voltooiing van de Westwerf hier ernstige arbeidsconflicten zullen voorkomen, door den Ondervoorzitter (die evenals de Voorzitter het door genoemden gemachtigde omtrent de verantwoordelijkheid van den slechten politietoestand gezegde terecht bestreed) onder te kennengeving, dat alle preventieve maatregelen achterwege zijn gebleven, er op aangedrongen is, dat alsnog en wel onmiddelijk maatregelen zouden worden genomen, o. a. controle op de immigratie.

Was men algemeen van oordeel, dat verbetering in het politiekorps moest worden aangebracht, eenparig waren de leden van meening, dat niet alleen de noodzakelijkheid door het Bestuur niet is aangetoond, maar dat het zelfs bedenkelijk is wederom militaire politie in te voeren.

Algemeen werd betreurd, dat na jaren wachten den Raad een voorstel tot politiereorganisatie heeft bereikt, dat bij de afdeelingen geen gunstig onthaal heeft kunnen vinden. Na zoo lang wachten hadden de afdeelingen een ontwerp verwacht, dat strookte met den aard der bevolking en de plaatselijke omstandigheden, ook in verband met het toenemend vreemdelingenverkeer.

Met militaire politie heeft Curaçao reeds van 1910 tot 1918 kennis gemaakt en na teleurstellingen moest men weer zijn toevlucht tot burgerpolitie nemen. Bij het nagaan van de geschiedenis van de Curaçaosche politie met 1883 als uitgangspunt, ziet men, dat in dat jaar bij P. B. No. 16 een reorganisatie van de de burgerpolitie heeft plaats gehad. In 1910 werd bij Koninklijk besluit opgenomen in P. B. No. 19 de burgerpolitie vervangen door een van militairen. Spoedig na deze reorganisatie bleek het reeds, niettegenstaande al het goede van militaire zijde voorgespiegeld, hoe slecht dit werkte en reeds na acht jaren, in 1918 (P. B. No. 43), was men gedwongen weer de burgerpolitie in te voeren.

In de memorie van toelichting dd. 30 Juni 1917 op de gemelde verordening van P. B. 1918 No. 43 heeft het toenmalig Bestuur verklaard: „De organisatie der politie moet dus worden herzien. Daartoe stonden twee wegen open, n.l. oprichting van een politiekorps, dat tevens is belast met de thans op de militaire bezetting rustende taak, dan wel oprichting van een afzonderlijk politiekorps en handhaving van een militaire bezetting.

Na gezette overweging is aan den laatstgenoemden uitweg de voorkeur gegeven. Immers is, naar aanleiding van het rapport der Staatscommissie van 1903, waarin voor Suriname opheffing van de militaire bezetting en oprichting van een korps marechaussee was aanbevolen, de uitvoerbaarheid van dien maatregel door de Regeering in het Moederland ernstig overwogen, doch volgens eenstemmig oordeel van bevoegde adviseurs zou daarbij op onoverkomelijke bezwaren van personeelen en financieelen aard worden gestuit. Het gevolg was, dat het door de Commissie aanbevolen denkbeeld moest worden prijsgegeven. Uiteraard zouden dezelfde bezwaren zich hebben voorgedaan bij de samenstelling van een deugdelijk politiekorps voor Curaçao."

Nu stelt het Bestuur wederom militaire politie voor in een ontwerp, dat enkele der ondervonden bezwaren willende ondervangen, andere en grootere moeilijkheden schept. Medewerking wordt gevraagd voor een regeling, waarvan met meer zekerheid dan vroeger een fiasco kan worden verwacht. Zoodoende blijft men in een cirkel rondgaan.

Afgescheiden van den cirkelgang, dien het Bestuur volgt, daarbij geen rekening houdende met de opgedane ervaring op dit gebied, kon geen der leden zich met een militaire politie en nog minder op de voorgestelde wijze, vereenigen. In de toelichting is niet eens vermeld, wat de reden of noodzakelijkheid van 'sBestuurs standpunt is om weer met een militaire politie, die zoo kort geleden als een fiasco is afgeschaft, voor den dag te komen.

Dit gebiedsdeel aan militairen als bewakingskring willende toevertrouwen, maakt het Bestuur zelf een onderscheid tusschen militairen en burgers. De vrees is niet uitgesloten, dat door een ontwerp als het onderhavige meermalen naar voren komende tegenstellingen als militair en burger, Europeaan en West-Indiër (Curaçaonaar, inlander) zich ten nadeele van de inwendige rust zullen verscherpen en uit de telkens in de tweede plaats genoemde groep klachten zullen opkomen over achterstelling en behandeling uit de hoogte door personen uit de telkens in de eerste plaats genoemde groep, die zich als de meerdere zouden beschouwen. De eenheid zal dit ontwerp moeilijk kunnen bevorderen, veeleer verdeeldheid.

De militaire bezetting als zoodanig en als een geheel vormende, heeft steeds gestaan en staat nog afgescheiden van de burgerij en buiten de burgerlijke samenleving. De militaire politie zou door haar optreden veel eerder dan zulks bij burgerpolitie het geval zou kunnen zijn, dreigende of ontstaande ongeregeldheden uitgebreiden omvang kunnen doen aannemen; zij kan massaal verzet misschien eerder onderdrukken, maar ten koste van meer menschenlevens en meer materieele schade dan bij burgerpolitie het geval zou zijn en hetgeen bij nader onderzoek zelfs kan blijken onnoodig te zijn geweest. Het op militaire wijze tegen burgers optreden, het op militairen toon aan burgers, als aan ondergeschikten geven van bevelen, door personen aan commandeeren of aan werktuigelijk gehoorzamen gewend, zal de burgers, die anders zijn opgebracht, meer prikkelen, hun verzet bitterder doen zijn, dan wanneer zij met burgers te maken hebben. Wrijving en animositeit zijn naar het oordeel der afdeelingen sterk te duchten van het stellen van de bevolking onder de hoede en de bevelen van de militaire bezetting, die als zoodanig vreemd staat tegenover Curaçao, de ingezetenen, plaatselijke belangen en behoeften. De militaire bezetting is een onafscheidelijk deel van het leger, dat een gansch andere taak en roeping heeft dan de straatpolitie in een door een toenemend aantal vreemdelingen bezochte stad, dat zich bij het vervullen daarvan van gansch andere middelen bedient; dat van een gansch anderen zuurdeesem is doortrokken, waar gansch andere opvattingen en begrippen heerschen en waar gansch andere oogmerken worden nagestreefd. En dat het Bestuur zelf reeds thans den nadruk legt op het militaire karakter der politietroepen is niet geschikt om bevrediging te wekken. Het geven van een zoo streng militair karakter aan de politie, het omvormen van de politie tot een legerafdeeling, is niet in overeenstemming met den aard van deze bevolking, druischt in tegen de psyche der bevolking, die niet gewend is door dienstvoorschriften en politiebevelen gereglementeerd te worden. Een politiekorps, dat een dergelijk streng militair aanzien krijgt, zal eerder worden beschouwd als een uitheemsche macht onder kommando van tijdelijk uitgezonden legerautoriteiten en zijn optreden zal eerder tegenzin dan ingenomenheid wekken.

Wisselende inzichten van elkander opvolgende korpscommandanten en officieren, die dezen vervangen, van wie lang niet zeker is, dat zij van plaatselijke toestanden op de hoogte en met locale omstandigheden vertrouwd zijn; het voor drie jaren hierheen detacheeren van onderofficieren; het is niet te verwachten, dat dit alles Curaçao ten goede kan komen.

Dat nu van politietroepen gesproken wordt in plaats van "garnizoen" of „militaire bezetting" kan hierin geen verandering brengen; de memorie van toelichting zelf noemt de politietroepen een onafscheidelijk deel van het Nederlandsch Indisch leger en de politiemilitairen zullen wel „krijgslieden van den Staat in werkelijke dienst" blijven, zooals art. 70 van het Regeeringsreglement het uitdrukt.

Klachten van burgers over het optreden van een politiemilitair, over door hem tegen burgers bedreven feiten moeten worden aangebracht bij, onderzocht en beoordeeld worden door diens meerdere, die, alhoewel hooger in rang, toch aan hetzelfde korps verbonden is. Een aantal feiten, waartegen in de strafwet reeds is voorzien, kunnen volgens de dienstvoorschriften onder bijzondere omstandigheden krijgstuchtelijk worden afgedaan. Bij gebruikmaking van wapenen door politiemilitairen stelt de korpscommandant voor zoover het voorgevallene er aanleiding toe geeft, een onderzoek in om mede te kunnen constateeren dat strafbaarheid van dengene, die van de wapenen gebruik maakte is uitgesloten (zelfverdediging, uitvoering van een wettelijk voorschrift of van een ambtelijk bevel) en rapporteert hierover aan den Gouverneur. De politie geeft dan blijkbaar aan zich zelf verantwoording van daden van geweld tegenover burgers gepleegd. Het standpunt van de militaire politie wordt hierdoor niet versterkt. Ten aanzien van burgerpolitieagenten kan men zich bij niet vervolging door het Openbaar Ministerie, tevens (plaatselijk) hoofd van politie, wenden tot den rechter, die in geen betrekking tot de politie staat.

Verwijzing geschiedt door den korpscommandant (die ook de leden van den Krijgsraad benoemt); doch zelfs bij terechtstelling ziet de politiemilitair een of meer zijner meerderen voor zich, die in hetzelfde hierarchisch verband zijn opgenomen.

Hier mag in herinnering worden gebracht het bekende geval Minnaard van een dertiental jaren geleden, n.l. van den militair, die op een Zondagnamiddag op den Berg Altena van zijn klewang gebruik gemaakt, een volksoploop veroorzaakt, de geheele buurt in rep en roer gebracht heeft en de uitspraak in wiens zaak door den militairen rechter geen aangenamen indruk heeft achtergelaten.

Niemand ziet gaarne de beslissing eener zaak geheel of gedeeltelijk in handen van de tegenpartij gelegd, en het valt niet te ontkennen, dat dat stelsel met de meeste waarborgen is omgeven, waarbij een geheel buiten de partijen staande autoriteit een uitspraak geeft. Het optreden van militairen tegenovers burgers, het gebruik van wapenen en vooral de naar aanleiding daarvan te nemen reactiemaatregelen dreigen een bron van oneenigheden en ongenoegen te worden, waarbij een plaats gehad hebbend feit niet beperkt blijft tot de rechtsreeks daarbij betrokkenen, maar ver om zich heen grijpt en bij welke gelegenheid alles met elkander in verband wordt gebracht. Daarbij komt, dat de taak van de preventieve of veiligheidspolitie, welke het Bestuur in deze verordening vast wil leggen in artikel 1, tweede lid onder a, zeer ruim is omschreven, n.l. door de alles omvattende formule: „Zorg voor de algemeene orde en veiligheid." Een algemeene bevoegdheid ter afwending van gevaar, wordt hier aan de politie verleend. Een nadere aanduiding is in het artikel niet te vinden. Volgens de dienstvoorschriften trachten de politiemilitairen ongevallen, overtredingen en misdrijven te voorkomen. De vraag rijst waar de grenslijn getrokken moet worden. Het strafwetboek, de strafverordeningen en keuren bieden hier geen houvast, aangezien schending daarvan geen vereischte is voor het hierbedoelde ingrijpen der politie. Moet de politie zelf oordeelen, wanneer en hoe zij in elk voorkomend geval behoort te handelen, ook zonder dat een strafbare daad de aanleiding van dat handelen is en zelf uitmaken wat telkens de algemeene orde of veiligheid eischt? Krijgt, ook zonder dat een strafbaar feit is gepleegd of gepoogd zelfs, elke handeling of vordering, naar het inzicht van de politie in het belang van de algemeene orde en veiligheid verricht, hierdoor een wettelijken grondslag, strafbaarheid van den wederstrevige of onwillige met zich brengende? Door wien en hoe moet worden nagegaan of de politie binnen de grenzen der hier bedoelde bevoegdheid is gebleven en niet onnoodig of onnoodig streng is opgetreden? Het ligt voor de hand, dat verschillende beantwoording door den politiemilitair en den betrokken burger van de vraag of de vrijheid en de rechten van het individu gekrenktzijn, onaangename en soms zelfs verstrekkende gevolgen na zich kan sleepen. Indien bevoegdheden, als waarvan hier sprake is, bij *verordening* aan de politie worden toegekend, moeten die, naar het gevoelen van de afdeelingen, nauwkeurig worden omschreven en moeten tevens waarborgen tegen machtsoverschrijding in de verordening zelf opgenomen worden.

De afdeelingen kunnen zich niet vereenigen met de in art. 2 voorkomende zinsnede: Hij (de korps commandant) regelt dien dienst in overeenstemming met door den Gouverneur gegeven dienstvoorschriften." In een zoo gewichtige materie moeten de beginselen in de *verordening* zelf opgenomen worden, die de nadere uitwerking aan *uitvoeringsbesluiten* opdraagt. Het gaat, naar de zienswijze der afdeelingen niet aan alles over te laten aan dienstvoorschriften, volgens het opschrift bij *beschikking* vast te stellen die krachtens art. 3 Regeeringsreglement geen wettelijke regelingen zijn en waarop niet eens de Raad van Bestuur wordt gehoord. Het zwaartepunt wordt: zoodoende verslag voorkomende opmerkingen zijn een uitvloeisel van de hier vermelde grief. (*Wordt vervolgd*).

Volks-huisvesting.

II.

Wat de Regeering van het Moederland deed, en nog steeds doet, had onze Regeering toch ook kunnen doen.

Want moeilijk kunnen we aannemen, dat de woningnood er grooter was dan hier.

Met milde hand heeft de Regeering van het Moederland z'n millioenen uitgestrooid, aan bouwcredieten en voorschotten en subsidies, overal waar de behoefte aan goede en goedkoope volkswoningen zich maar eenigszins gevoelen deed. Wat Nederland in de crisisjaren op het gebied van woningbouw gepresteerd heeft, kan gerust ten voorbeeld gesteld worden aan de andere landen van Europa.

Toen de secretaris van den Engelschen woningraad, Mr. Henry Telridge in enthousiasme uitriep, dat hetgeen Engeland in de jaren 1920, 1921 1922, en 1923 op het gebied van woningbouw gepresteerd had, *„a most considerable"* prestatie was, zooals er nog nooit in de wereldgeschiedenis in eenig land was voorgekomen, rekende Minister Aalberse dien enthousiast eens even heel nuchter na, dat naar verhouding in diezelfde jaren er in Nederland meer dan viermaal zooveel woningen waren geproduceerd een nog meer *„considerable"* prestatie, dan die *„most considerable"* van het zoo progressistische Engeland,

En het Nederlandsche volk is er wel bij gevaren. en de schatkist heeft het verlies van die millioenen niet gevoeld, daar ze allen binnen korteren of langeren tijd er weer in terugkeeren.

Hoeveel goeds had men in Curaçao ook niet tot stand kunnen brengen, - en zonder dat er millioenen mee gemoeid waren geweest! Te meer nog daar, zooals de schrijver in het Kol. Weekblad met vreugde en voldoening constateert, „het verlangen naar een eigen woning een weldadig aandoend verschijnsel onder de Curaçaosche inboorlingen" is.

Doch „aan deze neiging der Curaçaosche bevolking leiding te geven, werd echter tot nu toe verzuimd, en er had reeds zooveel in dien zin kunnen worden gedaan."

Onder alle factoren, die van grooten, overwegenden invloed zijn, op de sociale en economische welvaart van een volk, is het bezit van een eigen huis wel een van de voornaamste.

Het bezit van een eigen huis geeft rust en zekerheid aan een volk. Is dit bezit verzekerd, dan behoeft men zijn hoofd niet meer te breken, hoe aan 't einde der maand aan de noodzakelijke huurpenningen te komen. Met gerustheid kan men de toekomst tegemoet zien, en gestadig voortarbeiden aan den socialen opbouw van zijn huisgezin. En komt men te vallen, dan kan men met gerustheid zijn hoofd neerleggen, daar men zijn kinderen iets van blijvende waarde kan nalaten. Daarom zijn alle pogingen in die richting gedaan, — alle steun aan de burgers, en vooral aan de mindere klasse verleend, om zich het bezit van een eigen huis te verzekeren, zoo bij uitstek sociaal, — een zegen voor de maatschappij.

Jammer, dat ons Bestuur deze waarheid zoo weinig heeft ingezien, en dat er daarom zoo weinig in de richting is gedaan.

Want, de neiging, het verlangen naar een eigen woning bestaat. Men heeft er offers voor over om aan dit verlangen te voldoen.

Doch, helaas, maar al te dikwijls ontbreken de middelen er toe.

Van Bestuurswege had er daarom leiding moeten gegeven worden aan deze neiging, men had ze moeten aanmoedigen en steunen, door het verschaffen van geschikte bouwterreinen, voor niets of voor een zeer matigen prijs, in plaats van, zooals thans geschiedt, door den hoogen prijs dien men ervoor vraagt, de burgers af te schrikken; — aanmoedigen en steunen ook door het verleenen van bouw-credieten aan particulieren of vereenigingen, en het geven van voorschotten op langen termijn.

Niets van dit alles is geschied. En het gevolg ervan is, dat er op het oogenblik op het gebied der volkshuisvesting een toestand heerscht, — een wantoestand, zooals Curaçao nooit gekend heeft, en die met alle wetten van rechtvaardigheid spot.

Dat hier in de eerste jaren verandering en verbetering in zal komen, is niet te voorzien, tenzij het Bestuur op de bovenaangegeven wijze ingrijpt.

Dan eerst, maar dán alleen ook, is er verbetering van den thans heerschenden chaotischen toestand te wachten.

Een oogenblik bestond er hoop, dat het 't Gouvernement ernst was met deze kwestie, toen bij Beschikking van 17 Dec. 1924 er een Commissie van 5 leden benoemd werd ter bestudeering van het woningvraagstuk. Deze Commissie werd later, op eigen verzoek, aangevuld met twee ter zake kundigen, n.l. den Inspecteur der Belastingen, en den Directeur van Openbare Werken.

In Juli van het daaropvolgend jaar was deze Commissie met haar rapport gereed.

Het kan misschien zijn nut hebben dit rapport nog eens in het kort weer te geven.

Eenstemmig was de Commissie van oordeel dat de woningnood tamelijk ernstig is, niet alleen absoluut, maar vooral relatief d.w.z. dat er gebrek aan woningen bestond, overeenkomstig met ieders stand en inkomen.

Daarom dient het Gouvernement zijn steun en medewerking te verleenen, om dezen wantoestand uit den weg te ruimen,

ten eerste door het verschaffen van voor woningbouw geschikte terreinen, (op Mundo Nobo, Penweg en bij het Waaigat) 't zij voor niets, 't zij tegen een lagen prijs, aan particulieren die een woning willen bouwen en op de tweede plaats aan woningbouwvereenigingen;

ten tweede, door het verleenen van bouwcredieten, aan particulieren of vereenigingen, onder bepaalde voorwaarden, zoowel wat afbetaling, als wat huur en hygiene betreft;

ten derde, door het verbeteren der wegen naar buiten, zoowel als het aanleggen van straten op de te bebouwen terreinen;

ten vierde, door het doen tot stand komen van een geregelden autobusdienst, tusschen de stad en buiten, hetgeen den woningbouw zeer bevorderen zal;

ten vijfde was men van oordeel, dat ambachtsonderwijs, vooral met betrekking tot woningbouw, diende bevorderd te worden.

Wat het instellen van een huurcommissie betreft, was men bijna algemeen van oordeel, dat dit alleen in het uiterste geval geschieden moest, wanneer n.l. al de genoemde maatregel geen voldoend resultaat zouden opleveren.

Het woord was nu aan het Bestuur om te toonen, dat het inderdaad ernst geweest was, toen het op verzoek van den C. R. K. Volksbond, deze Commissie benoemde.

Doch het Bestuur bleef zwijgen, en de zoo zeer verlangde daad, die verbetering in den bestaanden wantoestand moest brengen, bleef achterwege. Het rapport werd, zooals het, helaas met zooveel ánderen reeds gegaan was, naar allen schijn, gedeponeerd in de afdeeling van "vergeten zaken."

Was het dan iets zoo onmogelijks, wat door de Commissie werd voorgesteld?

In geenen deele.

Was er een zwaar finantieel risico aan verbonden, zoodat het Bestuur zich niet verantwoord kon achten, door er op in te gaan?

Al evenmin.

Finantieel was de zaak zoo gezond als wat. Het risico was door de aan de te verleenen credieten en voorschotten verbonden voorwaarden tot nul gereduceerd. Kans van mislukking was zoo goed als uitgesloten. Er bestond alle kans op een volledig succes.

Waarom er dan niet op ingegaan?

Ik kan er mij moeilijk indenken, dat de Regeering van het Moederland, die jarenlang millioenen besteed heeft en nog besteedt voor woningbouw, ons de som van enkele honderdduizenden zou geweigerd hebben voor hetzelfde doel.

Wat zou de toestand thans niet geheel anders zijn, als van den kant van het Bestuur de goede wil bestaan had, om in de bestaande mistoestanden verbetering te brengen!

Reeds jaren verleent men voorschotten voor landbouw-doeleinden, zooals het plaatsen van windmolens, aanleg van dammen etc.

Niemand, die de uitgave van die gelden ooit betreurd heeft, daar ze menigeen aan een goed bestaan geholpen hebben.

Men heeft voorschotten verleend voor het bouwen van booten, ten bate van de visscherij.

Alweer, over 't algemeen, goed besteed geld.

Maar het risico aan al deze voorschotten verbonden, was zonder twijfel veel grooter dan van de voor woningbouw gevraagde credieten.

Wij durven zelfs nog verder gaan, en beweren, dat het in 't belang van de Koloniale Kas zou geweest zijn, indien het Bestuur tijdig aan de behoefte van geschikte woningen, door het verleenen van credieten en gronden was tegemoet gekomen.

Dat het leven op Curaçao thans zoo ontzettend duur is, komt voor een groot deel op rekening van de maar steeds hooger, zoo exorbitant hoog opgevoerde huurprijzen.

Dat iemand van zijn maandelijksch inkomen, een kwart en soms zelfs meer, aan woninghuur betalen moet, is iets zóó abnormaals, als men wel nergens ter wereld ontmoeten zal. En toch behooren deze gevallen geenszins tot de uitzonderingen.

Geen wonder, dat men er voortdurend over hoort klagen, dat het zoo goed als onmogelijk is, om bij de bestaande toestanden, met zijn inkomen rond te komen, zonder een tot op het uiterst gedreven zuinigheid te betrachten. Geen wonder, dat men maar voortdurend, en terecht, hoort van verzoeken om salarisverhooging.

Zou dit alles noodig geweest zijn, indien er door het Bestuur op tijd was ingegrepen, en de noodige maatregelen ter bestrijding van de duurte waren getroffen?

Wij zijn zoo vrij, dit ten zeerste te betwijfelen.

Wel nu, nog is het tijd, nog kan er veel in deze richting gedaan worden.

Nog zijn er verschillende gouvernementsgronden, uitermate geschikt voor woningbouw, beschikbaar.

Laat men deze tegen een uiterst matigen prijs beschikbaar stellen voor particulieren en vereenigingen, die zich met het bouwen van goede, geschikte en goedkoope volkswoningen belasten willen. En dan door het verleenen van bouwcredieten het particulier initiatief zooveel mogelijk aanmoedigen.

Dan eerst zal er binnen niet al te langen tijd een einde komen aan alle misbruiken en wantoestanden, die er op het gebied der volkshuisvesting hier bestaan.

Berichten uit de Kolonie.

Welkom!

Per S.S. *Oranje Nassau* is deze week uit Holland gearriveerd de heer DE KOCK, een der Directeuren van de Bataafsche Petroleum Maatschappij.

Eerste Eeuwfeest van de parochie van den H. Bernardus op de Playa van Bonaire.

Op 24 Juli a.s. zal de parochie van den H. Bernardus op de Playa van Bonaire het eerste eeuwfeest van zijn bestaan op feestelijke wijze herdenken. Honderd jaar geleden zette daar de Eerw. Heer Johannes Bernardus Eisenbeil voet aan wal, om zich voortaan geheel te wijden aan de zielzorg der Katholieke bevolking. 't Was maar een arm en klein begin; een eenvoudige strooihut in Den Tera diende tot bedehuis. Maar niet lang duurde het, of Pastoor Eisenbeil toog aan den arbeid om een beter en waardiger Godshuis op te trekken. En met de medewerking van geheel de bevolking is het hem gelukt. En thans nog knielen de Katholieken van Bonaire neer in dezelfde kerk, waar eenmaal hun voorvaderen gebeden en kracht en sterkte en troost gevonden hebben.

Er heerscht een groot enthousiasme onder de bevolking, om het feest zoo plechtig en zoo waardig mogelijk te vieren. Er heeft zich reeds een feestcommissie gevormd, bestaande uit de volgende Heeren:

Julio Herrera, Gilberto Herrera, Cornelis Hart, Jose Hart, Ricardo Hart, Dr. Arends, Daniel Oduber, Willibrordo Hart, Remigio Booi, Martinus Booi, Jacob de Palm, Nicolaas de Jong, Hilarion Nicolaas, Cornelis de Palm (America),

terwijl een Commissie, bestaande uit de volgende Dames:

Mathilda de Bruin, Betsy Hart, Enquita Visser, Carolina Rosario, Miguelita Rosentelg, Clara Nicolaas, Hilaria Everts, Pascualita George, Andrea Martijn, Carmelita Marchena, Maria Martis, Maria Ignacio, Odulia Hart, Rosa Belen Booi, Sofia Natividad, Isabelita de Jong, Ramona Vermeulen, Enriqueta Booi, Urania Martijn, Leonie van de Dijs, Maria Luisa Nicolaas, Maria Visser, Ernestina Weyman, Rosa Dammers, Genoveva Booi, belast is met het inzamelen van gelden en versiering van kerk en straten.

Reeds zijn er verschillende aanzienlijke giften ter verfraaiing van de Kerk ingekomen: o. a. voor nieuwe deuren, voor het beschieten van de muren met hout, voor plafonneeren etc. Er is een algemeene wedstrijd, om iets voor hun zoo geliefde kerk te doen, en zoo, zoowel aan den Goeden God als aan hun Priesters, een bewijs te geven van hun dankbaarheid, voor al het goede in die 100 jaren gewrocht.

Ook de Bonairianen in den vreemde willen zich niet onbetuigd laten. Op Curaçao gaat een Commissie van de Dames Julieta en Cecilia Marchena, en anderen, rond, ter inzameling van gelvoor het feest, terwijl de heer Clovis Marchena rondgaat onder zijn landgenooten, die werkzaam zijn op de Isla. Ook de Zeereerw. Pastoors van Otrabanda en Pietermaai, en de heer Mario Marchena, Botica Excelsior, Punda, hebben zich gaarne bereid verklaard, giften in ontvangst te nemen.

Grootsche plannen ter viering van dit Eerste Eeuwfeest zijn in wording, die wij later, als zij een vasteren vorm hebben aangenomen, zullen publiceeren. Ook bestaan er plannen om een excursie naar Bonaire te organiseeren, niet alleen voor de hier gevestigde en werkzaam zijnde Bonairianen, maar ook voor de Curaçaoënaars, die aan de feestelijkheden willen deelnemen.

Koninklijke West-Indische Maildienst.

In de onder voorzitterschap van den heer Abram Muller gehouden buitengewone vergadering van den Koninklijken West-Indische Maildienst werd met algemeene stemmen besloten tot liquidatie der vennootschap.

K. W.

Regeling van het Nederlandsch onderdaanschap.

Het *Kol. Weekblad* van 20 Januari l. l. schrijft:

Bij de Tweede Kamer is ingediend een wetsontwerp tot uitbreiding van de toepasselijkheid van de wet van 10 Februari 1910 („St. bl." 55), houdende regeling van het Nederlandsche onderdaanschap van de bevolking van Ned-Indië, tot de bevolking van Suriname en Curaçao.

In verschillende gevallen wordt blijkens de Mem. v. Toelichting voor Suriname en ook voor Curaçao het gemis van eene dergelijke regeling gevoeld. Men heeft in de bestaande omstandigheden eene groep ingezetenen, die hoewel geen nationaliteit hebbende, volgens de bestaande wetgeving (art. 7. R. R.) tot de hoogste landsbediening, door den Koning op te dragen, benoembaar zijn. Zij zijn en blijven vreemdelingen (art 12 der wet op het Nederlandschap) en missen de bescherming van den Staat in den vreemde, behoudens de uitzondering, in de uitleveringswet van 6 April 1875 („Staatsblad" no 68) gemaakt, die uitdrukkelijk als Nederlanders ook beschouwt hen, die in de Nederlandsche koloniën of bezittingen uit aldaar gevestigde ouders zijn geboren.

Zoowel in het belang van de betrokken personen als in dat van de maatschappelijke orde is het volgens de Regeering noodig, dat in de aangeduide leemte wordt voorzien. Daartoe strekt het wetsontwerp.

Dr. M. van Blankedsteyn schreef hierover in zijn in 1923 verschenen boek *„Suriname."*

Naar aanleiding hiervan schrijft het zelfde blad, d.d. 27 Januari l. l.

Eindelijk.

Men vraagt zich af, waarom sommige dingen, die niet zeer ingewikkeld zijn, zoo lang op regeling moeten wachten. Die vraag komt ook op als men kennis neemt van het eenige weken geleden ingediende wetsontwerp tot uitbreiding van de toepasselijkheid van de wet, die het Nederlandsche onderdaanschap der bevolking van Nederlandsch-Indië regelt tot de bevolking van Suriname en Curaçao. In 1920 heeft de heer Oudschans Dentz het onderwerp, waarin thans voorzien wordt, reeds in *Neerlandia* behandeld. Een jaar later is er in *de West-Indische Gids* over geschreven. In 1923 viel de commissie Staal er over. En nu, 4 jaar later wordt naar aanleiding van het rapport van deze commisie een regeling voorgesteld. Het overleg met de gouverneurs van Suriname en Curaçao heeft wel lang geduurd.

Wij bepalen ons tot Curaçao. Het gaat nu om de nationaliteitsloozen. Er zijn twee soorten. Vooreerst de na 1 Mei 1869 in Curaçao buiten echt geborenen, die noch door vader noch door moeder erkend zijn. Het getal van hen, die om deze reden geen nationaliteit hebben, „is zelfs niet bij benadering aan te geven," zegt de minister, waarna om een denkbeeld te geven van het aantal buiten echt geborenen wordt medegedeeld, dat in 1924 tegenover 759 geboorten in echt stonden 552 geboorten buiten echt, terwijl slechts 114 wettigingen door opvolgend huwelijk der ouders plaats vonden. Het blijkt niet, waarom niet het aantal der erkenningen is opgegeven. De tweede categorie bestaat uit de afstammelingen van na de wet van 1892 geïmmigreerde vreemdelingen of van geïmmigreerden, die op 1 Juli 1893 geen Nederlanders waren, voor zoover deze geïmigreerden niet vallen onder de bepaling van de wet op het Nederlandsche onderdaanschap van de bevolking van Nederlandsch-Indië.

Door het thans ingediende wetsontwerp, dat laatstgenoemde wet op de bevolking van Curaçao toepasselijk verklaart, wordt in deze leemte voorzien.

Don Elias Penso Delvalle.

In de nacht van Zaterdag l.l. overleed de heer Elias Penso Delvalle, in leven Consul van Panamá.

Onze deelneming aan de geachte Familie van den Overledene.

Verkoopkoersen der Banken op Curaçao voor Buitenlandsche Wissels.

(Opgegeven door de Hollandsche Bank voor West-Indië.)

	Feb. 11	Feb. 12	Feb. 14	Feb. 15	Feb. 16	Feb. 17
Noord-America	2.49	2.48.75	2.48.75	2.49	2.49	2.49
België	7.17	7.16	7.16	7.17	7.17	7.17
Duitschland	—.60	—.60	—.60	—.60	—.60	—.60
Engeland	12.13	12.11	12.11	12.13	12.12	12.12
Frankrijk	10.02	10.01	10.01	10.03	10.01	10.—
Italië	11.—	10.90	10.90	10.91	10.93	10.92
Nederland	99.75	99.75	99.75	99.75	99.75	99.75
Spanje	42.50	42.54	42.54	42.74	42.66	42.53
Venezuela-Caracas	47.15	46.90	46.90	46.90	46.90	46.90
Maracaibo	47.40	47.15	47.15	47.15	47.15	47.15
Zwitserland	48.77	48.72	48.72	48.77	48.77	48.77

Stand vlottende schuld Curaçao 25 Dec. 1926.

(*In duizenden guldens*).

Totaal tegoed	f 2.174
Tegoed bij 's Rijks kas	f 1.691
Tegoed bij de Curaçaosche Bank .... „	483

A. H.

Petroleum in Suriname.

„*De West*" van 12 December deelt mede, dat aan den ingenieur Yzerman, die onlangs is teruggekeerd van de expeditie naar het Wilhelminagebergte, telegrafisch opdracht is gegeven om een voorloopige verkenning te doen van de beweerde vindplaatsen van Petroleum in Suriname. Hij zal in dit verband voorloopig nog in Suriname blijven. K. W.

Deze opdracht ging uit van de Bataafsche.

KABELBERICHTEN.

Nicaragua.

Diaz, hoofd van het Conservatieve Bestuur heeft aan een vertegenwoordiger der Associated Press verklaard, dat hij bereid is afstand te doen van de regeering aan een opvolger, als de Vereenigde Staten dit wenschelijk zouden achten.

Washington.

De Republikeinsche vertegenwoordiger van New-York heeft in de Kamer gesproken over den koop van de Europeesche bezittingen in de zee der Antillen, door de Ver. Staten. Daardoor zou men de reeds vergevorderde verdediging van het kanaal van Panama kunnen organiseeren, en tegelijk zou het kunnen dienen om de schulden van Engeland en Frankrijk te verminderen.

Ofschoon Engeland en Frankrijk, zoo zeide hij, de waarde dezer eilanden, die zich in de sfeer van onzen invloed bevinden, en die geografisch aan ons moesten toebehooren, schatten, ben ik ervan overtuigd, dat wij zonder aarzelen tienmaal hetgeen zij zouden vragen, zouden betalen, om ons te ontdoen van de Europeanen in de zee der Antillen en in Centraal en Zuid-Amerika. Al moesten wij afstand doen van honderdtallen van millioenen van dollars van de schuld van Engeland, en de helft van de schuld van Frankrijk, zou de koop toch voor ons de moeite waard zijn.

Washington.

President Coolidge is van meening dat het oogenblik nog niet gekomen is om de beslissingen te nemen, omtrent het plebisciet over de onafhankelijkheid der Filippijnen. Hij wenscht zich eerst daarover met den Gouverneur, Generaal Wood, te onderhouden.

Genève.

Tengevolge van de griep waren er in de eerste week van Februari in Engeland 718 sterfgevallen, en meer dan 400 in Bulgarije.

Francesco de Pineda.

Comandant Francesco de Pineda, die op zijn vlucht rond de wereld, waarschijnlijk ook op Curaçao zal neerdalen, zooals wij verleden week, volgens de *Boletin* meldden, heeft zich een wereldnaam als aviateur veroverd door zijn vlucht van Rome naar Tokio in 1925.

Volgens een telegram uit *Cagliari* (Cerdeña) is hij vandaar vertrokken. Hij zal de Z. W. kusten van Enropa volgen, de N. W. van Afrika, en zal verschillende plaatsen van Noord- en Zuid Amerika aandoen.

Eerst gaat hij naar Rabat, (Marokko), steekt vandaar den Atlantischen Oceaan over naar Zuid Amerika, vervolgt van daar zijn vlucht naar Noord Amerika, Oceanië en Azië, en zal naar Europa terugkeeren over de Roode Zee.

Pinedo, de bestuurder van zijn hidroavion „Savoia 55", wordt vergezeld door kapitein Carlo del Prete, als piloot, Vitalle Zachetti als mecanicien, en Sergeant de Glinacenti, die de drie eerste etapen als passagier mee maakt.

Hij heeft zijn vliegmachine met den naam van „Santa Maria" gedoopt ter eere van een der karveelen van Columbus. Ze is voorzien van twee Isotta Traschini-motoren, elk van 500 P. K. Deze raid, die over een afstand van 50,000 mijlen zal gaan, is tot op het laatste oogenblik geheim gehouden. Zij geschiedt in opdracht van Mussolini, met het oog vooral op de snelheid.

Volgens het laatste bericht is hij reeds te Kenitra, Marokko, aangekomen, waar de menigte hem een ovatie bereidde.

Kortegolf-berichten.

11 Febr. Tot lid van den Indischen Volksraad is benoemd de Heer van Zalinge, directeur der Kon. Paketvaart Mij.

15 Febr. De Commandant de marine te Soerabaya J. C. Jager is benoemd tot Commandant van Java.

Officiëele Berichten.

Mej. R. Abbad en Mej. A. A. Philipszoon, tijdelijk onderwijzeressen alhier, zijn definitief benoemd tot onderwijzeressen 3de klasse bij het Openbaar Onderwijs in Curaçao.

Aan den loods alhier, R. J. Beaujon, is, tot verder herstel van gezondheid, veertien dagen binnenlandsch verlof verleend.

De heer M. R. W. B. Berkenveld, geneesheer te Paramaribo, is tijdelijk benoemd tot gouvernements-geneeskundige in Curaçao met voorloopige standplaats Saba.

Aan den tijdelijken agent van politie 2de klasse alhier H. G. Lank is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

Aan den agent van politie 2e klasse op Aruba A. Sillé is, op zijn verzoek, ontslag uit 's Lands dienst verleend.

De onderwijzer S. v. d. Vrede aan de Hendrikschool alhier is overgeplaatst en tijdelijk werkzaam gesteld aan de Wilhelminaschool alhier.

Verdronken.

Vrijdag morgen is ter hoogte van Marchena in het Schottegat het lijk gevonden van een jongen, die sinds drie dagen vermist werd. Hij was op de Isla werkzaam. Men vermoedt dat hij bij ongeluk te water is geraakt. Het lijk was reeds in staat van ontbinding.

Posterijen.

Ondergeteekende maakt hierbij bekend, dat de gewichtsgrens voor postpakketten naar Nederland en Suriname en omgekeerd, verhoogd is tot 10 K.G. Het tarief bedraagt f 2.

Curaçao, den 17n Februari 1927.

De Postdirecteur,
TH. KRAFFT.

ALLERLEI.

DE NIEUWE DANSEN.

In de „Groene" werd kort geleden de spot gedreven met de moderne smakeloosheden op het gebied van den dans, aan welke boutade we een en ander ontleenen:

Nu de „*Charleston*" — de oorspronkelijke-, de X-beenen-„Charleston" wel te verstaan — alweer op zijn laatste beenen loopt (of moet ik zeggen: „danst"?) ben ik zoo gelukkig, één en ander te kunnen vertellen over wat ons binnenkort te vervangen te wachten staat.

De Bananenschil. Deze dans is gebaseerd op de bewegingen en verdere gedragingen van iemand, die uitglijdt over de gele, het vruchtvleesch omvattende schil van de gewone West-Indische banaan of pisang (Frusto Bananos L.)

Hoewel vrijwel alle andere muziek eveneens kan dienst doen, zal deze dans toch het best tot zijn recht komen, wanneer het orkestje een nu al weer wat verouderd deuntje speelt, waarin werd medegedeeld, dat we geen bananen hadden en op de wijs waarvan thans als vanzelf de woorden zullen worden gezongen:

De zaal ligt vol met bananen
Ik trap op een bananenschil.

Dit kan aanzienlijk meehelpen, om de dansers te doen denken bij wat ze doen, hetgeen een misschien wat vermoeiende, maar toch niet onaangename afwisseling vormt op de eischen, aan het uitvoeren van de meeste overige moderne dansen gesteld.

Veel kan hierbij aan de fantasie en het eigen initiatief der dansers worden overgelaten, mits men maar de zoo karakteristieke bewegingen maakt van iemand, die op een verraderlijk gladde bananenschil getrapt heeft en nu hevig tracht om op de been te blijven.

Het verdient aanbeveling om zijn partner daarbij slechts met één hand losjes vast te houden. Komt dan de één ten val, dan kan de ander nog wat alleen doordansen.

Daar vooral het rondzwaaien der armen, ter bewaring van het evenwicht, een cachet van „net-echt"-heid aan het geheel moet geven, zal men goed doen, er voor zorgen, dat niet al te veel paren tegelijk den gladden — en in dit geval door de verbeelding nog gladder gemaakten vloer betreden.

De opgejaagde voetganger, ook wel „*Het oversteken van de straat*" geheeten, is mede één der nieuwste snufjes, die binnenkort hun intrede zullen doen in onze openbare dansgelegenheden.

Het is choregrafische uitbeelding van de gevaren, die den weerloozen wandelaar voordurend bedreigen door het zich steeds uitbreidende snelverkeer op den publieken weg.

De eerste passen zijn heel eenvoudig: De beide voetgangers verlaten — schichtig links en rechts kijkend —, het trottoir waarop zij zich altijd meer of min veilig kunnen voelen.

Dan nadert echter met de vervaarlijke snelheid een auto, waarvan de bestuurder heel duidelijk op hen mikt. Enkele stooten op de claxon, die in geen enkele waarlijk beschaafde Jazzband ontbreekt, illustreeren dit.

Haastig rukt nu de heer zijn dame opzij en daarna worden weer enkele gewone wandelpassen gemaakt.

Nu komt een slagersjongen op een fiets aanracen, hetgeen het orkestje door hevig gebel en geschreeuw aanduidt. Is men ook dit gevaar door enkele passen ontsprongen, dan kondigt getoeter een motorfiets aan.

Tot slot geeft een langgerekte zucht van verademing — door alle dansenden gelijktijdig te slaken — te kennen, dat het tegenover gelegen trottoir veilig bereikt is.

Het boordenknoopje, Zooals iedere man weet, is dit het meest trouwelooze onderdeel van zijn toilet. Juist als men haast heeft, zal het u uit de jachtige vingers glippen en naar de onbereikbaarste plaatsen rollen, bij voorkeur onder het bed.

Vaak ook zal het u 's avonds bij het uitkleeden ontsnappen en onvindbaar blijken. Ge besluit dan, om den volgenden ochtend, bij daglicht, te trachten den voortvluchtige te achterhalen.

's Morgens echter denkt ge bij het uit uw bed stappen natuurlijk aan het heele boordenknoopje niet meer, tot ge met uw blooten voet er op trapt.

Op dit contact-krijgen nu van de onbeschermde voetzool en het gedeserteerde knoopje, is deze alleraardigste dans geinspireerd.

Zoodra de voet het verraderlijk op de loer liggende boordenbedwingertje ontmoet, worden namelijk de passen ineens versneld.

De Andalusia. Deze dans is even eenvoudig als sierlijk.

De deelnemers worden geacht „Ande-lusiërs" te zijn, zooals de volksmond ze noemt, dat wil zeggen: staande trampassagiers, die zich vastklampen aan de — door een niet alleen vooruit-, maar ook omhoog-ziende directie — boven hun hoofden aangebrachte lussen, waardoor gezegde passagiers komen van een toestand van labiel- in een van (min of meer) stabiel evenwicht.

De dansers stellen zich op in een lange rij, vrij dicht opeen, en de partners gaan tegenover elkaar staan, met de rechterhand boven hun hoofd, alsof ze bengelen aan de bewuste leeren lussen.

De meest typische karaktertrek van dezen dans is het onderhouden van een eigenaardige, heen en weer zwaaiende beweging van het lichaam in alle richtingen, zonder daarbij de voeten te verplaatsen, niet ongelijk aan het „stil" staan van olifanten.

Slechts wanneer het geknars en gepiep der muziek er op wijst, dat de tram een bocht neemt, of bij plotseling remmen (aan te geven door een korten roffel op de kleine trom), worden enkele haastige passen gemaakt.

Een bijzonder aardig effect kan ten slotte nog worden verkregen, wanneer een lid van het orkestje nu en dan luidkeels plaatselijke straatnamen afroept.

* * *

Zooals de even kunstzinnige als schrandere lezer niet zal hebben nagelaten op te merken, zijn de middelen, waarvan de muziek zich bij deze nieuwe dansen bedient, zuiver naturalistisch.

Daartegenover staat, dat de gebaren en bewegingen der dansers — hoe realistisch ook op zichzelf — als expressionisme pur-sang moeten worden aangemerkt.

Bovendien kan ieder, die meent aanleg te hebben om voor de film te spelen — dat wil dus weinig minder zeggen dan: iedereen — door passende gelaats-expressie het levendig effect van deze dansen nog verhoogen.

Ook het zoeken naar nieuwe vormen en de specifiek moderne onrust komen op treffende wijze tot uiting.

Eén en ander tezamen vormt dan den chaos, die geacht mag worden op de volmaakste wijze dezen tijd uit te drukken.

BUITENLAND.

VER. STATEN v. N.-AMERIKA.

De Congresfilm.

De officieele film van het Internat. Eucharistisch congres te Chicago, die voor Kardinaal Mundelein is vervaardigd door de Fox Film Corporation, is 8 Nov. voor 't eerst te New York vertoond en daarna gedurende twee weken dagelijks tweemaal; vervolgens begon de rondreis met de film naar de grootere steden van de Ver. Staten en van Canada.

America vertelt ervan, dat voor de opname der film 22 experts hun diensten hebben bewezen en dat meer dan 30.000 voet film gebruikt zijn. Een aantal kieken van de reusachtige volksmassa's te Chicago zijn aangrijpend realistisch en moeten tot de beste proeven van filmphotographie behooren. Op sommige ziet men tot 400.000 menschen in en romdom het groote Stadium te Chicago: terwijl de opname van de enorme menigte te Mundelein, op den sluitingslag in 't Congres, en de groote processie onder regen en hagel, tot de pakkendste en indrukwekkendste filmbeelden moeten behooren, die ooit gemaakt zijn. Bijzonder interessant zijn ook de opnamen van den avond van den derden dag — den Mannen-avond — toen meer dan 250.000 mannen het Stadium vulden; het beeld van de reusachtige ruimte, verlicht door de kaarsen, die de vergaderden in de hand hielden tijdens het Lof, is onbeschrijflijk schoon.

Deze officieele film wordt verspreid door Kard. Mundelein met behulp van een uitvoerend comite, dat de vertooningen in de verschillende steden leidt. Met Mgr. Quille, Alg. secretaris van het Congres, zitten daarin o.a. de vice-president van de Fox Corp. en nog twee andere grootheden op het gebied van filmvertooningen. Het comité heeft een bureau geopend te New York, in Suite 1214, Longacre Building, 1472 Broadway, dat alle correspondentie over de film behandelt.

De Stichting van Moeder Alphonse.

De New Yorksche bladen hebben maanden lang niet opgehouden de heldhaftige deugden te roemen eener Zuster Dominicanes, Moeder Maria Alphonse Lathrop, die 9 Juli te Rosary-Hill in het door haar zelf gestichte hospitaal voor kankerlijders overleed.

Deze merkwaardige en heilige vrouw was een dochter van Nath. Hawthorne, den vermaarden Amerikaanschen romancier. In 1871 trouwde ze te Londen met George Parsons Lathrop, evenals zij Unitariër. Zij hield zich bezig met letterkunde. Ze had een zoon, die jong stierf.

In 1891 zwoeren beiden het Protestantisme af en werden te New York katholiek gedoopt. Het nieuws hunner bekeering baarde groot opzien, minder echter dan het bericht kort erop, dat de twee bekeerlingen de rest van hun leven gingen wijden aan de verzorging van kankerlijders.

Mrs. Lathrop nam eerst haar intrek in een klein huisje in het Oosterkwartier van New-York. 't Begin was moeilijk, maar de bewoners dezer arme wijk beminden hun weldoenster. In 1899 stierf haar man. Tegelijk met vier medehelpsters werd zij nu religieuze en verzorgde in haar landhuisje achttien kankerlijders. 't Schijnt dat God dit offer van haar vroeg om haar werk te zegenen, want van dien tijd af kon zij zich in de Jacksonstreet in een woning van vijf verdiepingen vestigen, welke zij den naam gaf van: „Saint Rose Free Home for Incurable Cancer" Nu reeds meer dan dertig jaren wijdt zich deze nieuwe Derde Orde-Stichting van Dominicanessen aan een aldoor groeiend aantal kankerlijders. Zij bezit op het oogenblik twee kloosters: te New York (Jacksonstreet) en te Hawthorne.

Moeder Alphonse werd om haar heldhaftige toewijding door heel de bevolking, Katholieken zoowel als andersdenkenden, geëerd en bemind en bijgenaamd „de engel der kankerlijders." Heer heldhaftige ijver ontzag geen offers en zij zelf wilde altijd de meest weerzinwekkende zieken behandelen. Ze was een vrouw van levendig geloof en onbegrensd vertrouwen in Gods liefdevolle voorzienigheid. Had ze geen geld, dan plaatste ze in de voornaamste bladen een advertentie en wachtte rustig af. Ze ontving altijd genoeg, gewoonlijk meer dan ze vroeg. Bijna onmiddellijk na haar afsterven riep men haar aan de telefoon. Men antwoordde, dat Moeder Alphonse zoo juist overleden was. „Dat kan aan ons voornemen niets veranderen", was het antwoord. 't Waren eenige vrienden, die een chêque van 25.000 dollar beloofden te zenden.

Om haar heldhaftig werk voort te zetten laat de stichteres 27 geprofeste Zusters, 3 novicen en 2 postulanten na. Moge de zegen Gods en van haar H. Vader Dominicus dit heldhaftig liefdewerk bestendigen en uitbreiden. (*Tijd*).

MEXICO.

Bannelingen.

Alleen het bureau te El Paso, Texas, der immigratie-afdeeling van de National Catholic Welfare Conference heeft binnen 5 maanden 247 verjaagde Kloosterzusters en 6 Priesters bijgestaan, die wegens de godsdienstvervolging Mexico moesten verlaten.

Moorden en oproeren.

De Braziliaansche correspondent van de *Tijd* schreef:

Toen het bekend werd, dat het lijk van Mgr. Manriguez y Zarate. bisschop van Huejutla, vreeselijk verminkt in de gevangenis te Vera Cruz gevonden was, wierp het volk zich op de troepen, die de ambtenaren van de regeering moeten beschermen.

Deze moedige bisschop is overigens niet het eenige slachtoffer van Calles' trawanten. Uit vertrouwbare bron wordt ons gemeld, dat er honderden Katholieken zonder eenigen vorm van proces in de gevangenissen zijn vermoord. Op deze berichten moesten de legertroepen versterkt worden om het volk in bedwang te houden, dat de gevangenis wilde aanvallen en de bewakers lynchen.

De aartsbisschop van Michoacan, Mgr. Ruiz, verklaart, dat de troepen in zijn diocees twee priesters en dertig leeken vermoord hebben, omdat ze protesteerden tegen de tyrannieke maatregelen.

In Acombana wilde het volk de kerk niet verlaten en moest met de wapens verdreven worden. Ze smeekten hun priesters, waaraan ze letterlijk hingen, om hun niet te beletten tegenstand te bieden en te sterven voor het geloof.

In het dorp Zatuago weigerde de bevolking de kerk af te geven. De commissie nam haar toevlucht tot een peleton van vijftig soldaten, die aanstonds de beschieting begonnen. Het volk herschiep de kerk en den toren in sterke barricaden en de troep moest met achterlaten van vele dooden aftrekken. Versterkt keerde zij terug en nam de kerk stormenderhand. Zeer vele Katholieken lieten het leven.

Getuigenis van een Protestant.

Een nieuw vlugschrift over Mexico, uitgegeven door de Amerikaansche Ridders van Columbus in een millioen exemplaren, deelt een uitspraak mede van mr. Hub. Herring, een der voornaamste leden van de delegatie, door de Amerikaansche Congregationalisten uitgezonden om den toestand in Mexico te onderzoeken. Hij verklaart:

„De Kerk van Rome bezit het hart van Mexico. Ik pleit niet voor Rome, zegt hij, en ik kan mij met hare denkwijze niet vereenigen. Maar deze feiten zijn onweersprekelijk: Mexico is godsdienstig, hartstochtelijk en innig godsdienstig. Die godsdienst zal niet sterven, de Kerk van Rome is daar om er te blijven. De vervolging, als die er is, zal haar niet deren . . . . De Kerk van Rome zal daaruit te voorschijn komen sterker dan ooit, niet rijker aan gebouwen of landerijen, niet sterker aan politieken invloed of wereldlijke macht, maar met een nog krachtiger greep en invloed op de affectie van het volk, en met nog zekerder beloftie voor de toekomst."

AMERIKA.

De kerkvervolging in Mexico.

De Amerikaansche Arbeidersfederatie biedt haar bemiddeling aan.

Het voortduren der anti-Katholieke beweging in Mexico en de dreigende verbolschewiseering des lands is voor den president der groote Amerikaansche arbeidersfederatie, den heer Green, aanleiding geweest in een officieel schrijven aan den Mexicaanschen minister van handel en industrie Luis Morones, de zienswijze der Amerikaansche arbeiders in deze aangelegenheid uiteen te zetten en tegelijk de verdenking terug te wijzen, als zouden de Amerikaansche arbeiders met de beginselen der Mexicaansche kerkvervolgers sympathiseeren.

Green schrijft onder meer:

„De toestand vordert de verklaring, dat de Amerikaansche arbeidersfederatie van den beginne af onherroepelijk aan het beginsel der godsdienstvrijheid is verknocht geweest. Dat is een der grondzuiten waarop de groote beweging rust. Volgens de statuten en reglementen mogen de leden der federatie naar eigen goeddunken zonder eenige belemmering hun godsdienstplichten nakomen. Getrouw aan dit beginsel, heeft de federatie in de Vereenigde Staten zich steeds tegen die vereenigingen verzet, welke de godsdienstvrijheid te na komen.

Goed begrip van dit feit zal het u duidelijk maken, hoe het kwam dat gebeurtenissen in Mexico vele leden der federatie hebben getroffen. Het gevoel van deelneming werd nog versterkt door het streven der georganiseerde arbeiders, de weldaad en den zegen van religieuse, politieke en economische vrijheid niet slechts voor zichzelf te verzekeren, maar ze ook andere volken ten volle deelachtig te doen worden.

Velen zien in de handelwijze der Mexicaansche regeering een aanval op de gewetensvrijheid Zij hebben den indruk, dat de Mexicaansche regeering de Katholieke Kerk vervolgt en den Katholieken godsdienst in Mexico wil uitroeien. Velen hebben mij dan ook gevraagd, of de Amerikaansche arbeidersfederatie Mexico's religieuse politiek onderschrijft.

Het antwoord moet luiden, dat de toestand in Mexico een vervreemding tusschen de Amerikaansche en Mexicaansche arbeiderswereld te voorschijn moet roepen, hoewel de Amerikaansche arbeiders hebben getracht, zich op geen enkele wijze met de Mexicaansche aangelegenheden te bemoeien.

Het is mijn vaste overtuiging, dat de hoogste belangen van den georganiseerden arbeid in Mexico en in de Vereenigde Staten een bijleggen van het godsdienstig geschil, dat Mexico in beroering brengt, vorderen. Een billijke en rechtvaardige overeenkomst, dat slechts goeden wil vraagt en de rechten der Kerk zoowel als die van den Staat ten volle erkent, zou bij het Amerikaansche volk en in de geheele wereld den besten indruk maken. Het is niet aan te nemen, dat de huidige betreurenswaardige toestand zonder eind zou voortduren."

Tot slot biedt de Amerikaansche arbeidersfederatie haar diensten aan, om tot een goede verstandhouding te geraken.

LONDEN-NEW YORK.

De trans-Atlantische draadlooze telefoondienst tusschen Londen en New York werd 7 Januari ll. officieel geopend.

Dit is een historische gebeurtenis. Met de draadlooze telefonie is 25 jaren geleden een aanvang gemaakt, doch dit geschiedde toen in zoodanigen vorm, dat zij voor gewone handelsdoeleinden onbruikbaar was. Men moest op de uitvinding der myonische lampen wachten, die een geheelen ommekeer in het draadlooze verkeer hebben teweeggebracht. Aanvankelijk van kleine capaciteit, zooals nog heden bij plaatselijke omroeping in gebruik, namen deze lampen ieder jaar in capaciteit toe, zoodat thans lampzenders van 200 K.W. voor het telefonische verkeer tusschen Londen en New York worden gebruikt.

Als de abonné te Londen thans van uit zijn kantoor spreekt, wordt het geluid van zijn stem overgebracht naar het centrale station en vandaar langs bijzondere ondergrondsche kabels naar het draadlooze station te Rugby. Daar vindt een transformatie plaats, waardoor de trillingen van het geluid omgezet worden in draadlooze golven, die over den Atlantischen Oceaan tot Houlton, in den staat Maine gaan, waar ontvanginstallaties door de American Telephone and Telegraph Cy. zijn opgesteld. Van Houlton worden de trillingen langs een landlijn van 500 mijl naar New York overgebracht en vandaar naar den ontvanger doorgezonden.

Indien de abonné te New York antwoordt worden de trillingen van zijn stem naar het centrale station overgebracht en vandaar langs ondergrondsche kabels ter lengte van 70 mijl naar het draadlooze station op Long Island. Daar worden de trillingen omgezet in draadlooze golven, die over den Oceaan gaan tot Wroughton bij Swindow, waar de ontvanger van het postkantoor de draadlooze golven weer omzet in de trillingen van de menschenlijke stem, geschikt voor overbrenging langs de ondergrondsche kabels naar de centrale te Londen en vandaar naar den eersten aanvrager.

Ten einde zoo zuinig mogelijk te werken, hebben de transmissie en ontvangst op dezelfde golflengte plaats. Dit maakt het gebruik van schakelaars noodig, die zoodanig door het stemgeluid worden gecontroleerd, dat, indien de abonné te Londen spreekt, zijn stroom op New York wordt ingeschakeld en de stroom van New York naar Londen uitgeschakeld wordt. Zoodra hij ophoudt te spreken, komen de schakelaars automatisch in hun oorspronkelijken stand en als de opgeroepene te New York antwoordt, werkt zijn stem op de schakelaars zoo, dat hij met Londen verbonden wordt en de stroom uit Londen naar New York tijdelijk uitgeschakeld wordt. Dit proces gaat automatisch gedurende den geheelen tijd van het gesprek voort.

Naar aanleiding hiervan schrijft het Centrum:

DE AFSTANDEN VERDWIJNEN.

Dezer dagen is gemeld, dat de gelegenheid om van Londen uit met New-York en omgekeerd te telefoneeren thans bestaat en de desbetreffende draadlooze dienst verleden week werd geopend. Maandag j.l. werden zestien gesprekken gewisseld: de verbinding bleek goed te zijn en de onderbrekingen, die zich voordeden, duurden slechts enkele seconden. 't Is echter nog een dure bezigheid. Dat ondervond een Amerikaansche dame. Zij belde te New-York een vriendin in Londen op en er ontwikkelde zich een gesprek, dat 28 minuten geduurd heeft, en slechts afgebroken moest worden omdat een ander de „lijn" aangevraagd had. Het vriendinnen-praatje kostte 700 dollar of 1750 gulden!

Het blijft intusschen een grootsche uitvinding. Men spreekt met elkaar, alsof men in dezelfde kamer was en er ligt een afstand tusschen van 5000 K.M. Oceaan! Is het — vraagt een blad — niet wonderbaarlijk, bijna niet te omvatten voor uw menschelijk verstand? Wacht maar, 't wordt nog wonderbaarlijker.

„Want terwijl u beiden dat gesprek voert, terwijl u vraagt hoe het uw jongen gaat in de Nieuwe Wereld en hem vertelt dat moeder een rustigen nacht heeft gehad en dat dokter thans alle hoop op herstel geeft, zit er daar ergens in Weenen, Oslo, Marseille, of wellicht in Tonboktoe een onbekende met een vierkant kastje voor zich met een paar knoppen en een paar gloeilampjes. Die onbekende draait wat aan die knoppen, iets naar links, een tikje naar rechts, dan heeft hij 't te pakken en woord voor woord kan hij in Weenen, Oslo, Marseille of Tomboktoe het gesprek volgen, dat u in Londen met uw jongen in New-York voert.

„Wordt het u eeningszins „unheimisch" te moede bij het verwerken van dit feit? Och, het zal wel wennen, want bedenk, dat we nog maar heel aan 't begin staan van de mogelijkheden der radio-wonderen. De dienst Londen—New-York, die in Weenen beluisterd wordt, is nog maar enkele dagen oud. Wat zal 't geven als we eens tien jaren verder zijn, twintig, vijftig, een eeuw. Dat beluisteren is op zich zelf natuurlijk een fout, die nog weggewerkt moet worden, maar toch demonstreert deze fout op zeer treffende wijze de geweldig toegenomen macht van den mensch tengevolge van de radio-telefonie.

„Afstanden vallen weg, scheiding bestaat niet meer op den knikker, dien wij aarde noemen. Straks spreken wij met iedereen met wien wij wenschen te spreken, waar ter wereld hij ook mag vertoeven. Thans nog een kleine verbetering aan onze vliegtuigen, een motor met een drie-, viermaal sterker vermogen en we zijn er. Dan stappen we 's morgens te Rotterdam in de cabine en zijn nog voor twaalven in New-York. Amsterdam—Indië vergt een heelen dag en voor Londen—Melbourne moet men zelfs onderweg, b.v. in een der luxe-hotels in het Karakoroemgebergte, overnachten. Dat is de naaste toekomst, die als 't ware iederen dag werkelijkheid kan worden. Of onze aarde er gezelliger op zal worden wanneer straks de draadlooze telefoongesprekken kriskras door den aether zullen trillen en de intercontinentale vliegtuigdiensten hun vaste lijnen zullen exploiteeren, dat staat nog te bezien."

